

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Poßitne plures Angeli esse simul in eodem loco.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

loco mutabilis, cum res corporeas per varia movere loca possit, & aliunde ipsi non repugnet denominatio extrinseca a re creatâ. Deinde mutabilitas propriè sonat aliquid intrinsecum; nec enim mutari dicitur ignis quando calorem aut ignem in alio subiecto producit, sed solum mutatur illud subiectum. Arguitivè quidem sequitur Angelum esse hîc, & huic corpori præsentem, si illud moveat, aut alium in eo effectum producat: non tamen per hanc operationem formaliter loco illi coexistit.

SECTIO QUARTA.

Uterius ostenditur Angelum non esse in loco per operationem.

I. **Q**UARTO probatur: nam ut rectè Suarez citatus num. 7. Angeli & Anima separate sunt in variis locis, in quibus nihil omnino operantur transeunter. Angeli enim in Cælo Empyreo nullam circa illud, vel aliud corpus actionem exercent, sicut nec dæmones in inferno, aut in corporibus obsessorum, saltem semper, & tamen etiam quando nihil externum agunt, sunt in inferno, & ibidem adhuc cruciantur, ergo universum esse Angelum in loco non est operari in illo circa corpus transeunter.

II. Dices: licet dæmones nullam actionem externam circa corpus aliquod eliciant in inferno, corpus tamen econtrario actionem exercet circa illos, nam ignis in ipsis aliquid producit quod eos cruciat. Contra primò, hæc enim responsio rem per se certam, & de fide explicat per opinionem valde incertam, & à plurimis Theologis negatam. Contra secundò: saltem hæc responsio non subsistit in Angelis in Cælo Empyreo & animabus antiquorum Patrum in Limbo detentis. Contra tertio: si enim Angelus per hoc fit in loco, quòd res corporea agat in ipsum, ergo & vicissim res corporea erit in loco per hoc quod Angelus in illam agat, sicque non subsistit prior modus statuendi Angelum in loco per actionem in corpus.

III. Quintò: nam ut bene arguit Scotus, Angelus movens cælum exempli gratiâ, in totâ spherâ operatur, cum illam totam moveat, & tamen non toti spherâ, sed uni tantum illius parti est præsens, ergo Angelus non est in loco per operationem. Tandem hoc modo datur ansa hæreticis eludendi mylteria fidei, dicent enim corpus Christi esse in Eucharistia per operationem, licet secundum præsentiam sit tantum in cælo: dicent inquam esse in altari per operationem, sicut sol dici potest esse hîc in aère quia hîc operatur, & producit lucem, quæ tamen existentia & præsentia est valde diminuta, ac metaphorica; est tamen æquè propria ac adversarii tribuunt Angelis.

IV. Dices cum Cajetano, Ferrara, & aliis, Angelos in Cælo Empyreo, & dæmones in inferno occultas quasdam qualitates producere, & per hanc productionem, in iis locis existere. Sed contra: ergo & anima in Limbo occultam illic aliquam qualitatem corpoream producere deberent, quod tamen opinor nullus concedet, cum præter motum, non appareat quid anima aut Angelus in corpore aliquo producat. Respondetur itaque gratis fingi huiusmodi occultas qualitates, nec ad aliud excogitari, nisi ut aliquo modo solvatur argumentum, vel potius eludatur.

V. Nec majorem habet probabilitatem, quod ait

idem Cajetanus, esse scilicet Angelos in loco per operationes intellectûs & voluntatis, quos ibidem exercent. Hoc inquam præterquam quòd patiatur omnes impugnationes prioris sententiæ, de actione transeunte, difficile videtur, cum per se loquendo operationes spirituales, saltem quoad connexionem essentialem, magis absoluta sint à loco, quàm materiales. Deinde dæmon æquè habere potest actus intellectûs & voluntatis circa Cælum Empyreo, atque Angeli ibi existentes, & econtrà Angeli beati circa infernum, ergo per hos actus existere nequeunt in loco.

VI. Si quis verò objiciat S. Thomam hîc asserentem Angelum non esse in loco instar aliarum rerum, sed æquivocè, & per applicationem virtutis: Respondetur solum velle Sanctum Doctorem, Angelum & res alias spirituales non esse in loco per physicum contactum, & contiguitatem extremorum. Per applicationem autem virtutis non intelligit operationem, sed formam aliquam vel qualitatem intrinsecam, per quam Angelus reddatur præsens spatio imaginario, & proximè applicatus rei, ita ut possit in eam agere. Unde & ipsi Thomistæ circa mentem S. Thomæ valde hac in parte sunt inter se divisi.

VII. Est ergo Angelus, sicut res aliæ, in loco per ubicationem intrinsecam, per quam tali parti spatii imaginarii respondet: quam sententiam latè declaravi, & probavi Disp. 34. phys. per totam. Disput. etiam 13. phys. sect. 5. ubicationem omnem Angelicam respectu spatii divisibilis ostendi esse divisibilem: de quibus proinde nil opus hîc quidquam adjicere, nec ibi dicta repetere.

SECTIO QUINTA.

Possintne plures Angeli esse simul in eodem loco.

I. **R**ESPONDETUR affirmativè: cum enim possit Angelus intimè præsens esse rei materiali, sicut anima est penetrata cum corpore, à fortiori duo Angeli, vel anima penetrari poterunt inter se. Deinde multi dæmones sæpè sunt in eodem homine: unde in Evangelio dicitur Christus integræ legionem dæmonum ex uno homine expulisse, qui tamen sine penetratione in tantillo loco esse vix poterant; saltem penetrabantur cum anima, imò & cum corpore illius hominis, ergo & penetrari invicem poterant inter se. Ex hoc denique Evangelii loco colligunt multi ex Sanctis Patribus Angelos esse incorporeos. Cum itaque nullam habeant quantitatem, non sunt vel inter se, vel cum aliis rebus impenetrabiles.

II. Quando ergo S. Thomas hîc, q. 52. art. 3. negare videtur posse duos Angelos esse simul in eodem loco, solum vult, ut ait Pater Hurtado num. 58. non posse esse simul in ratione causæ duplicis totalis, quæ naturaliter repugnat. Alii volunt solummodò negare S. Thomam id fieri posse secundum contactum physicum: unde ibidem ad tertium concedit dæmonem & animam in eodem loco penetrari posse inter se in eodem corpore. Pater Suarez tamen hîc lib. 4. cap. 9. fateatur S. Thomam esse in contrariâ sententiâ.

III. Addo contra P. Suarez num. 3. non in eodem solum loco, sed per eandem etiam formam, seu ubicationem posse duos, vel plures Angelos esse eidem spatio affixos, saltem divinitus; nulla enim est repugnantia ut detur modus duorum, sicut secundum

I. Angeli in Cælo Empyreo nil circa illud operantur.

II. Rejicitur Responsio asserens dæmones esse in inferno quia ignis agit in ipso.

III. Angelus in una tantum spherâ parte existens movet totam.

IV. Frustra recurrunt ad occultas qualitates.

Multo minus sunt Angeli in loco per operationem.

VI. Quod vult S. Thomas, dicitur Angelum esse in loco per applicationem virtutis.

VII. Angelus est in loco per ubicationem intrinsecam.

I. In eodem loco sunt plures Angeli.

II. Cum anima, & corpore hominis penetrata, possunt Angeli esse in eodem loco.

III. Quæ sententiæ negat S. Thomas posse plures Angelos esse in eodem loco.

III. Plures Angeli per eandem ubicationem possunt esse in eodem loco affixi.

secundum satis communem sententiam, omnes partes corporis Christi in Eucharistia per idem indivisibile unionis vel ubicationis, sunt in hoc puncto spatii, & huic indivisibili quantitatis, vel aliorum accidentium uniuntur.

IV. Nec etiam urget quod opponit S. Bonaventura, qui ideo negat plures Angelos posse in eodem loco existere, non quod sit ex parte ipsorum physica repugnantia, sed quia pulchritudo & recta constitutio Universi id exigere videtur: qua etiam de causa ait non posse Angelum ultimi caeli circumferentiam transire: sed hoc non impedit; nihil enim contra pulchritudinem Universi, quod plures Angeli vel daemones in inferno, ubi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat, sunt in eodem spatio: unde Scripturae & Patribus est conformis eos de facto nonnunquam in eodem loco existere. Quoad bonos vero cum nulla in hoc sit repugnantia physica, non est cur ipsos non relinquamus suae libertati.

SECTIO SEXTA.

Positne Angelus existere in puncto.

I. **Q**UÆRES secundò: utrum Angelus esse possit in uno indivisibili spatio. Valentia to. 1. Disp. 4. q. 3. punct. 3. cum aliis nonnullis affirmat, Angelum non solum non posse esse in puncto, sed ex necessitate naturæ esse in maximo loco, quem occupare naturaliter potest. Contrarium tamen est probabilis, & multò inter Theologos communius; anima quippe nunc est in majore, nunc minore corpore, non quidem pro libito, sed secundum diversas dispositiones, diversæ hominis ætati correspondentes. Cum ergo anima non sit necessariò vel in maximo vel in minimo spatio, in quo esse naturaliter potest, neque erit Angelus, & consequenter cum non pendeat ab illis dispositionibus poterit in majori vel minori spatio pro sua voluntate existere.

II. Quoad prius autem Halensis 2. parte, q. 32. memb. 3. & alii nonnulli, etiam concessis indivisibilibus negant Angelum posse esse in puncto: contraria tamen sententia est probabilior, quæ asserit posse Angelum esse in unico indivisibili: ita S. Thomas in 1. d. 37. q. 3. art. 2. Ferrara, Cajetanus, Bannes, & alii Thomistæ; Suarez de Angelis, lib. 4. cap. 11. num. 23. Molina, Arrubal, Granada, Arriaga hic Disp. 16. & alii. Vasquez tamen neutram partem satis ostendi posse affirmat. Probatur tamen assertio: si quid enim obstat, maximè quod vel indecens, vel impossibile videatur, ut Angelus, ens tam nobile, ad locum tam exiguum redigatur: sed hoc non urget, defacto enim est in hujusmodi punctis, si dentur, quod autem simul sit in aliis partibus non arguit quin totus sit in loco quovis minimo, seu puncto. Hinc à fortiori sequitur posse Angelum, cujus sphaera exempli gratià esset latitudo hujus scholæ, horti, vel civitatis, posse inquam cum in quocunque spatio minori existere.

III. Contra hoc objicit Scotus in 1. disp. 8. q. 6. si Angelus, cujus sphaera sit hæc civitas exempli causa, in minori & minori spatio esse possit, ergo etiam in majori & majori, & consequenter simul in Cælo & in terrâ: cum enim juxta propositionem Euclidis 35. lib. 1. si corpus impleat locum quadratum, implebit quoque quadrangulum æqua-

lem, quantumvis latera coarctentur, hinc inquam sequitur, si locus Angeli illius arctetur versus latitudinem, posse cum simul in cælo & in terrâ existere.

Ut omitam Durandum qui in 1. Disp. 37. q. 1. num. 26. affirmare videtur Angelum simul esse ubicunque operari potest, sive simul sive successive, & consequenter esse ubique, cum nullum sit corpus creabile in quacunque distantia ab alio, in quod secundum illum ipso facto agere non possit: hoc inquam ut omitam, Major admittit Angelum simul esse posse in Cælo & in terrâ, & spatio illo intermedio longo & arcto, nec abnuat Cajetanus, dum ad argumentum respondens, ait, illo non probari posse Angelum se extendere ad longitudinem infinitam.

Respondetur tamen, licet propositio illa Euclidis ostendat, spectatâ purâ extensione, & commensuratione quantitatis mathematica, posse Angelum, qui prius fuit in quadrato, extendi per quadrangulum æqualem, ita ut simul existat in cælo & in terrâ, aliunde tamen id habere potest repugnantiam, naturaliter loquendo; sicut nec in rebus corporeis id semper est verum, in iis scilicet, quæ certam figuram & proportionem partium inter se naturaliter exigunt: unde & à quo si nimium extendatur, seu extenuetur, & quasi racheat desinet in ærem, & sic de aliis. Sicut ergo res variæ naturales habent terminum, unde in viventibus datur maximum juxta philosophos, ita idem dici poterit de spiritualibus.

Probabile itaque videtur, quod ait Suarez citatus num. 20. sphaeram Angeli certam esse ac circulem, & licet esse in minori loco pro libito possit, cum hoc pendeat ab ipsius voluntate, non tamen posse diametrum illius circuli excedere, quantumcumque quoad latitudinem se coarctet: & hoc in limitationem ejus est refundendum. Deinde nimia esset diffusio substantiæ Angelicæ, & distantia virtualis à se, seu partium ejus quasi virtualium (quod in rebus corporeis non contingit, quæ habent diversas partes reales) notabiliter quippe major diversitas est in distantia in spatio quadrato decem ulnarum, & in quadrangulo arctiori extenso à cælo ad terram, ut constat, licet utrumque perinde sit quoad considerationem mathematicam.

SECTIO SEPTIMA.

Utrum Angelus esse simul possit in pluribus locis.

SERMÒ est de locis adæquatis, seu ita ut spatium intermedium non occupet; de alio enim non est dubium: nam sicut anima illo sensu est in duobus vel pluribus locis, in utraque scilicet manu, pede &c. ita & Angelus eidem corpori intimè præsens, & similiter existens hic, & occupans totam scholam in quovis illius angulo existit. Nec etiam per locum adæquatum intelligimus maximum quem naturaliter Angelus occupare potest; hoc enim sensu, non solum in pluribus locis adæquatis, sed nec in uno adæquato, & alio inadæquato esse potest, cum prima præsentia sit sphaera illius, & consequenter virtuti ejus in existendo adæquata.

Quæstio etiam procedit de potentia naturali, & ordinaria; Deum enim per potentiam absolutam posse Angelum in duobus aut pluribus locis adæquatis

IV. Durandi opinio de existentia Angeli in loco.

V. Propositio Euclidis non probat posse Angelum simul esse in cælo & in terrâ.

VI. Probabilius videtur non posse Angelum excedere diametrum suæ sphaeræ.

Diversitas inter quadratum & quadrangulum.

I. Certum est posse Angelum simul esse in pluribus locis inadæquatis.

II. Quæstio non de potentia absoluta procedit, sed ordinata.